

Portefeuillehouder: K. Rouwette en W. Weerts
Datum collegevergadering: 19 augustus 2025
Datum commissievergadering: 17 september 2025
Datum raadsvergadering: 6 oktober 2025

1. Onderwerp

Cultuurbeleid 'Van Mergel tot Meesterschap 2025-2034' en bijbehorend uitvoeringsprogramma 2025-2028

2. Voorstel

1. Het cultuurbeleid 'Van Mergel tot Meesterschap 2025-2034' (bijlage 1) en bijbehorend uitvoeringsprogramma 2025-2028 (bijlage 2) vast te stellen;
2. Het bedrag à € 550.910,-, dat reeds middels de kadernota 2025 gereserveerd is, vrij te geven om het cultuurbeleid 'Van Mergel tot Meesterschap 2025-2034' en bijbehorend uitvoeringsprogramma 2025-2028 te kunnen volbrengen.

3. Inleiding

In Valkenburg aan de Geul wordt door vele betrokken inwoners, verenigingen, ondernemers, stichtingen en andere initiatiefnemers cultuur georganiseerd. De gemeente heeft dit de afgelopen jaren waar mogelijk ondersteund. Tot op heden heeft de gemeente geen overkoepelend cultuurbeleid gevoerd waardoor een visie op cultuur met bijbehorende kaders als richtlijnen voor het culturele veld ontbreekt. De Visie Vrijtijdseconomie 2035 (hierna: Visie VTE) (vastgesteld oktober 2024) heeft hierin het startschot gevormd om, vanuit de waarden in dit visiedocument en als uitvloeisel daarvan, een cultuurbeleid te ontwikkelen. Ook de Omgevingsvisie vormt een belangrijk kader voor dit cultuurbeleid, waarin cultuur en erfgoed worden genoemd als belangrijke waarden die bijdragen aan de leefbaarheid van de gemeente.

Aan de basis van het cultuurbeleid staat het inspelen op de kansen en mogelijkheden ten aanzien van cultuur in Valkenburg aan de Geul. Onder andere op het gebied van toegankelijkheid, professionalisering en het bestendigen van een structureel cultureel aanbod voor inwoners en bezoekers.

4. Beoogd effect / doel

Met het voorstel wordt beoogd dat de gemeente door de uitvoering van het cultuurbeleid duidelijke kaders kan scheppen waardoor er verschillende doelen op de korte en lange termijn behaald worden. De doelen zijn onder meer om een toename van de diversiteit van het aanbod te realiseren, verenigingen en initiatiefnemers in het culturele veld samen te brengen om toekomstbestendigheid en samenwerkingen te bevorderen en om een aantrekkelijke voedingsbodem voor makers te creëren. Ook het betrekken van andere domeinen als onderwijs en het sociale domein zijn belangrijke doelen.

Het cultuurbeleid creëert kansen om in Valkenburg aan de Geul op structurele wijze van cultuur te genieten, om actief mee te kunnen doen en om talenten (verder) te ontwikkelen. Het beoogde effect is (direct en indirect) een prettiger vestigingsklimaat voor inwoners en een prettiger verblijfsklimaat voor bezoekers. Daarnaast is een grotere bijdrage beoogd van cultuur aan de samenleving in alle kernen van Valkenburg aan de Geul (o.a. economisch, het betrekken van ouderen en jongeren bij de samenleving en het versterken van de mentale en fysieke gezondheid). Dit sluit tevens aan op de Omgevingsvisie, waarbij gestreefd wordt naar een gemeente waar een gebalanceerde bevolkingssamenstelling fijn kan wonen leven en werken, en waar hoogwaardig erfgoed en cultuur beleefd kunnen worden.

5. Argumenten

1.1 Het voorstel past in het ingezette beleid

Het cultuurbeleid is ontwikkeld vanuit de waarden van de Visie VTE, met name op thema's zoals het vasthouden en versterken van het hoge voorzieningenniveau voor inwoners en bezoekers, het benadrukken van het belang van het DNA van Valkenburg en de rol van het erfgoed als basis voor cultuur. Ook de geformuleerde ambities in de Omgevingsvisie fungeren als een belangrijk overkoepelend kader. Daarnaast wordt aangesloten bij beleidsmatige ontwikkelingen binnen de gemeente zoals de vernieuwing van het evenementenbeleid en het herzien van de subsidiestructuur.

1.2 Het cultuurbeleid speelt in op de behoeften van het culturele veld

Er heeft volop participatie plaatsgevonden ten aanzien van het ontwikkelen van het cultuurbeleid, bestaande uit een sessie (45 deelnemers) en enquête (39 respondenten). Daarnaast hebben de beleidsmedewerkers op reguliere basis contact met organisaties en initiatiefnemers in het culturele veld. De gemaakte keuzes in het cultuurbeleid zijn zo veel als mogelijk in afstemming met het culturele veld en andere stakeholders opgesteld. Dit betreft met name onderwerpen zoals de rol van de gemeente ten aanzien van cultuur, verbindingen tussen culturele organisaties onderling en met andere domeinen, het aanjagen van een professionaliseringsslag bij de instellingen en de behoefte aan een vast aanspreekpunt in de vorm van een cultuurcoach. Ook is de input van de raad meegenomen via een interactieve sessie waar 13 raadsleden aan hebben deelgenomen.

1.3 Het cultuurbeleid geeft aanknopingspunten om het DNA van Valkenburg aan de Geul (sterker) uit te dragen

Het cultuurbeleid geeft richting aan het cultureel profiel van de gemeente. Door het ontbreken van eerder cultuurbeleid was er geen visie op cultuur, waarmee ook geen positie kon worden ingenomen in het (Zuid-)Limburgse cultuurlandschap. Dit cultuurbeleid brengt daar verandering in, met als doorwerking mogelijk ook het trekken van meer toeristen die speciaal voor cultuur de gemeente bezoeken alsook de verankering van cultuur in bijvoorbeeld het zorgdomein of samenwerking met jongerenwerk en onderwijs.

2.1 Het budget voor het cultuurbeleid en bijbehorend uitvoeringsprogramma is reeds gereserveerd via de kadernota 2025

De kadernota 2025 is door uw raad op 30 juni 2025 vastgesteld.

6. Kanttekeningen/Risico's

1.1 De ambities in het cultuurbeleid en bijbehorend uitvoeringsprogramma zijn slechts realiseerbaar indien de reeds gereserveerde financiële middelen daadwerkelijk worden vrijgegeven

De huidige financiële middelen ten aanzien van cultuur zijn niet meegegroeid met de behoeftes vanuit de gemeente en het culturele veld. Dat heeft ertoe geleid dat de gemeente niet altijd de regie kon pakken die wel nodig en/of gewenst was. Om cultuur in Valkenburg aan de Geul de benodigde impuls te geven en duidelijke kaders te scheppen zijn extra middelen nodig voor onder andere de inzet van extra formatie en het realiseren van de ambities die volgen uit het cultuurbeleid en bijbehorend uitvoeringsprogramma. Uw raad heeft, tijdens de behandeling van de kadernota 2025, reeds toegezegd om het benodigde bedrag à € 550.910,- te reserveren, tot de inhoudelijke behandeling van het cultuurbeleid in de raadsvergadering van 6 oktober aanstaande.

1.2 Samenwerking met het culturele veld is vereist om de doelen te behalen

Het is noodzakelijk dat de gemeente een meer sturende rol aanneemt, vanuit de kaders die het cultuurbeleid stelt. Als er wordt gewerkt vanuit de kaders en de strategie van het cultuurbeleid, geeft dit ook het vertrouwen aan het culturele veld dat de gemeente durft te kiezen voor een stevige impuls aan cultuur. Dit komt samenwerking tussen het culturele veld en de gemeente ten goede, met ook meer transparantie in werkwijze en de ontwikkeling van culturele activiteiten door het veld.

7. Financiën

Het benodigde bedrag à € 550.910,- om het cultuurbeleid en bijbehorend uitvoeringsprogramma 2025-2028 te kunnen volbrengen is reeds gereserveerd middels de kadernota 2025. In het hoofdstuk Financieel Kader (pagina 30 t/m 33 in het cultuurbeleid) treft u het financieel kader aan, met hierin de uitsplitsing van het genoemde bedrag. Zie ook argument 2.1.

8. Uitvoering

Behorend bij het cultuurbeleid wordt er per vier jaar een uitvoeringsprogramma gemaakt (respectievelijk 2025-2028, 2029-2032, 2033-2034 met doorkijk naar de toekomst). In elk uitvoeringsprogramma worden de concrete doelen en acties voor de desbetreffende periode benoemd met een prioritering, bijbehorende planning en eventuele financiële consequenties.

9. Communicatie

Wanneer het cultuurbeleid door uw Raad wordt vastgesteld volgt er een informatieavond voor het culturele veld. Tijdens deze informatieavond wordt het cultuurbeleid en bijbehorend uitvoeringsprogramma toegelicht, met daarbij aandacht voor zaken waarmee de gemeente op korte termijn aan de slag gaat en wat dit betekent voor het culturele veld. Met de instellingen die beoogd worden voor een culturele basisinfrastructuur, worden 1-op-1 gesprekken gevoerd om de koers op structurele wijze met elkaar te bespreken. Het cultuurbeleid zal een vaste plek krijgen op de website van de gemeente. Daarnaast wordt er jaarlijks een bijeenkomst ('inspiratiedag') gehouden voor het culturele veld waarin o.a. ook de voortgang van het uitvoeringsprogramma op hoofdlijnen wordt besproken. Tenslotte zal het beleid op overheid.nl gepubliceerd worden.

10. Bijlagen

B1 Cultuurbeleid 'Van Mergel tot Meesterschap 2025-2034'

B2 Uitvoeringsprogramma 'Van Mergel tot Meesterschap 2025-2028'

Het college van burgemeester en wethouders van de gemeente Valkenburg aan de Geul,

mr. G.S. Reehuis
algemeen directeur/gemeentesecretaris

D.M.M.T. Prevoo
burgemeester

De raad van de gemeente Valkenburg aan de Geul,

Gezien het voorstel van het college van burgemeester en wethouders de dato 19 augustus 2025;

Gehoord de raadscommissie Economisch Domein de dato 17 september 2025;

B e s l u i t :

- Het cultuurbeleid 'Van Mergel tot Meesterschap 2025-2034' en bijbehorend uitvoeringsprogramma 2025-2028 vast te stellen.
- Het bedrag à € 550.910,00 dat reeds middels de kadernota 2025 gereserveerd is, vrij te geven om het cultuurbeleid 'Van Mergel tot Meesterschap 2025-2034' en bijbehorend uitvoeringsprogramma 2025-2028 te kunnen volbrengen.

Aldus besloten in de openbare vergadering van de raad van 6 oktober 2025.

De raad voornoemd,

mr. J.W.L. Pluijmen,
griffier

D.M.M.T. Prevoo,
voorzitter